

dragevolje zastavil svojo vplivno besedo na korist ljudskemu učiteljstvu. Dalje pozdravlja društveni predsednik tudi prav toplo g. šolskega svetnika dr. Janka Bezjaka, poudarjajoč, da je glas o njegovem dobrem imenu, ki si ga je pridobil med štajerskim učiteljstvom, prišel že davno tudi na Kranjsko. Znano je kranjskemu učiteljstvu, kako je današnji predavatelj v družbi svojega prijatelja, g. ravnatelja Schreinerja, potoval iz okraja v okraj, od zborovanja do zborovanja ter poročal pri teh zborovanjih o vseh modernih pojavih na pedagoškem polju ter navduševal učiteljstvo za učiteljski stan in poklic. Zato ga predsednik v imenu „Ljubljanskega učiteljskega društva“ tem presrečneje pozdravlja ter mu kliče: Dobrodošel med ljubljanskim in sploh med kranjskim učiteljstvom! (Odobrovanje.)

Svojo odsotnost je opravičil g. dr. Fran Ilešič, ki je bil zaradi neke odbove seje zadržan priti k zborovanju, ki je pa po končani seji prišel v našo družbo, ki jo navzlic svoji akademski izobrazbi vedno rad poseča. In to nas veseli!

Predavanje g. šolskega svetnika je bilo jako zanimivo. Najprej se je bavil z zgodovino te teorije, ki je dandanes še vse premalo znana in še celo imenitni šolniki se, žal, premalo menijo zanjo. Ker je našim čitateljem Kernova teorija, oziroma izvajanja gospoda predavatelja o tej teoriji, znana že iz „Popotnika“ in „Šolske Matice“, zato ne bomo obširneje pisali o nji. Poudarjamo ponovno, da so bili vsi prisotni s predavanjem jako zadovoljni ter se je vnela živahna debata, ki so se je udeležili večinoma vsi udeleženci. G. šolski svetnik bo svoje zanimivo predavanje nadaljeval pri tretjem učiteljskem večeru, ki bo dne 16. februarja. In takrat: na snidenje!

Ljubljansko učiteljsko društvo ima v sredo, dne 30. januarja, ob osmih zvečer, v restavraciji hotela „Južni kolodvor“ svoj redni letni občni zbor z običajnimi odborovimi poročili in volitvami. Po teh točkah predava tov. K. W. ider „o šolskem redu za ljubljanske slovenske ljudske šole“. Ta točka bo na dnevnem redu letošnje okrajne učiteljske konference. K mnogobrojni udeležbi vabi O d b o r.

Štajersko.

Učiteljsko društvo za laški okraj je preložilo zborovanje na nedeljo 17. februarja, ker se vrši dne 2. februarja sestanek štajerskega učiteljstva v Gradcu. O d b o r.

Književnost in umetnost.

Knjige „Slovenske Šolske Matice“. „Slovenska Šolska Matica“ nas je razveselila s tem prelepim književnim darom:

1. „Pedagoški Letopis“. Uredila H. Schreiner in dr. J. Tominšek.

2. „Nazorni nauk“. Zbirka učne snovi za nazorni nauk. Prvi del: Nazorni nauk za prvo šolsko leto. Uredila H. Schreiner in dr. Fr. Ilešič.

3. Zgodovinska učna snov za ljudske šole. 6. snopič (konec). Sestavil dr. Matevž Potočnik.

4. „Didaktika“. (Obče in posebno ukoslovje). 1. del: Posebno ukoslovje slovenskega učnega jezika v ljudski šoli. Spisal dr. J. Bezjak.

5. „Didaktika“. (Obče in posebno ukoslovje). II. del: Posebno ukoslovje petja v ljudski šoli. Spisal H. Družovič.

Vse te knjige so temeljita strokovna dela, ki so v čast „Slovenski Šolski Matici“.

Politiški pregled.

* **Razpust našega državnega zbora** se izvrši dne 30. t. m. Zasedanje ne bo zaključeno s prestolnim govorom, marveč predsednik Vetter bo imel na omenjeni dan zaključni govor o delovanju državnega zbora, ki bo na to razpuščen. — V parlamentarnih krogih govore, da pride v novo poslansko zbornico komaj polovica članov sedanjega parlamenta. — V vsi državi se že začne živahno volilno gibanje. Vse stranke se pripravljajo na velike boje, vse stranke upajo, da izidejo iz teh bojev z zmago. Mnogo jih ne upa zaman, mnogo pa se jih — vara.

— Državni zbor deluje te zadnje dni svojega življenja z mrzlično naglico. Premlel je že zakon o volilni svobodi, končal tudi zakon o „*numerus clausus*“. Klerikalni poslanci bi radi spravili pod streho kongruo: stara zbornica naj da poslednje darilce — deset milijonov kron! Duhovščina se jim ob prihodnjih volitvah izkaže gotovo hvaležno!

* **Zakon o volilni svobodi.** 1. Volilni shodi. Kdor hoče sam ali z drugimi preprečiti kandidatu ali poslancu, da govori ali poroča na javnem shodu, kdor brani na shod upravičenim osebam, kdor moti na shodu ali se upira rediteljem, more dobiti tudi tri mesece zapora, kdor pa sam ali z drugimi prepreči shod, more dobiti tudi šest mesecev. Globa od 10 do 200 K pa je določena onemu, ki se nepozvan, neopravičen vtihotapi na shod volilcev, povabljenih gostov ali članov kakega društva z namenom, da bi motil zborovanje ali če se upre rediteljem. Ko so razpisane volitve za državni ali deželni zbor, se mora ta zakon javno razglasiti v vseh občinah volilnega okraja. — 2. Podkupovanje. En mesec do šest mesecev strogega zapora dobi, kdor ponudi, obljubi, izplača ali pa uzame darilo, da bi s tem vplival v določenem smislu na izid volitve. — 3. Pijača in jed. Razvada, da stranke s pijačo in jedjo vabijo volilce v svoj tabor, je napotila odsek za volilno preosnovo, da je zahteval, da mora zakon prepovedati to sredstvo agitacije. Zato je odsek sklenil nov paragraf, ki strogo prepoveduje na dan volitve v gostilnicah ali drugih javnih prostorih brezplačno ali le za navidezno plačilo volilec deliti pijačo ali jedila. Prestopke kaznuje politiška oblast z globo 10 do 200 K. Ako se dokaže, da je prizadeti imel namen, vplivati na volitev, je pristojna kazenska sodnija; politiška oblast pa razsoja, ako ni jasnega namena podkupovanja. — 4. Prisiljevanje. § 5. določa strog zapor do 6 mesecev tistemu, kdor upliva na volilce, kdor jih sili z obljubami in grožnjami, da ali ne volijo ali pa volijo določenega kandidata. Kaznjiv je torej že poizkus vplivanja z grožnjo volilcu, da bi on ali tretja oseba trpela na svoji časti, prostosti, imetju ali dohodkih. Ako pa to prisiljevanje ali strahovanje dožene svoj namen, ako je torej volilec ali njegov somišljenik imel v istini kako škodo, se more kazni raztegniti tudi na eno leto zapora. Ista kazni je določena tudi za osebo, ki po volitvi v označenem smislu škoduje volilcu, ki ni volil po njeni želji. — 5. Krive vesti. Zaprt more biti en teden do treh mesecev, kdor z namenom širi krive vesti v kraju ali času volitev o kandidatu ali sploh o rečeh, ki morejo vplivati na izid volitev. — 6. Druge določbe. Stroga kazni za dene onega, kdor nalašč ponaredi ali pretvori glasovanje, glasovnice, legitimacije, kdor kakorkoli ovira volilno pravico, da si n. pr. pridrži glasovnico ali legitimacijo, kdor glasovnice odstrani, raztrese ali raztrga, da prepreči uspeh volitve, kdor zve z nepoštenimi sredstvi, kako so volili drugi, kdor protizakonito zapreti kandidatu s škodo na telesu, časti, prostosti, imetju, da se odpove kandidaturi. — Vsi člani volilne komisije in zapisničarji so uradniki v smislu § 101. kaz. zak. in uživajo zakonito varstvo. — Kdor je kaznovan v naštetih slučajih (izvzema § 4. o pijači in jedi), izgubi aktivno in pasivno volilno pravico za pet let. — Vse to se lepo glasi, ako le ne bodo vseh teh določb ob gotovih slučajih ignorirali. Da imajo gotovi ljudje tudi gotove namene, se je že pokazalo ob sklepanju tega zakonskega načrta. V § 18. je odsek za volilno reformo predlagal, da v slučaju, ako državno pravdnštvo ne bi hotelo postopati, sme prizadeta oseba vložiti subsidiarno tožbo. To pa privilegirancem ni bilo všeč, zato so to odločbo zavrnili. — Vsekakor doživimo pri prihodnjih volitvah marsikaj.

* **Zakon o volilni reformi** bo sankcioniran najbrže dne 2. februarja.

* **V češki deželni šolski svet** je izvoljen kot zastopnik mesta Brna socijalni demokrat posl. Hybeš. To je v Avstriji prvi socijalni demokrat, ki je član deželnega šolskega sveta.

* **Hrvaška socialna demokracija** zadnja leta prav lepo napreduje. Ponehali so notranji prepiri, ki so slabili delavnost. Vse delo je sedaj koncentrirano v organizaciji delavstva.

* **Ogrska tolerantnost.** Pri razpravi o naučnem proračunu v ogrski poslanski zbornici je poslanec Geza Hellebronth zahteval, da se mora zapreti vseh 3371 ljudskih šol, kjer poučujejo v „tujih jezikih“, in 1774 šol, kjer sploh ne poučujejo madjarščine. Dejal je, da so te šole „gnezda izdajstva“.